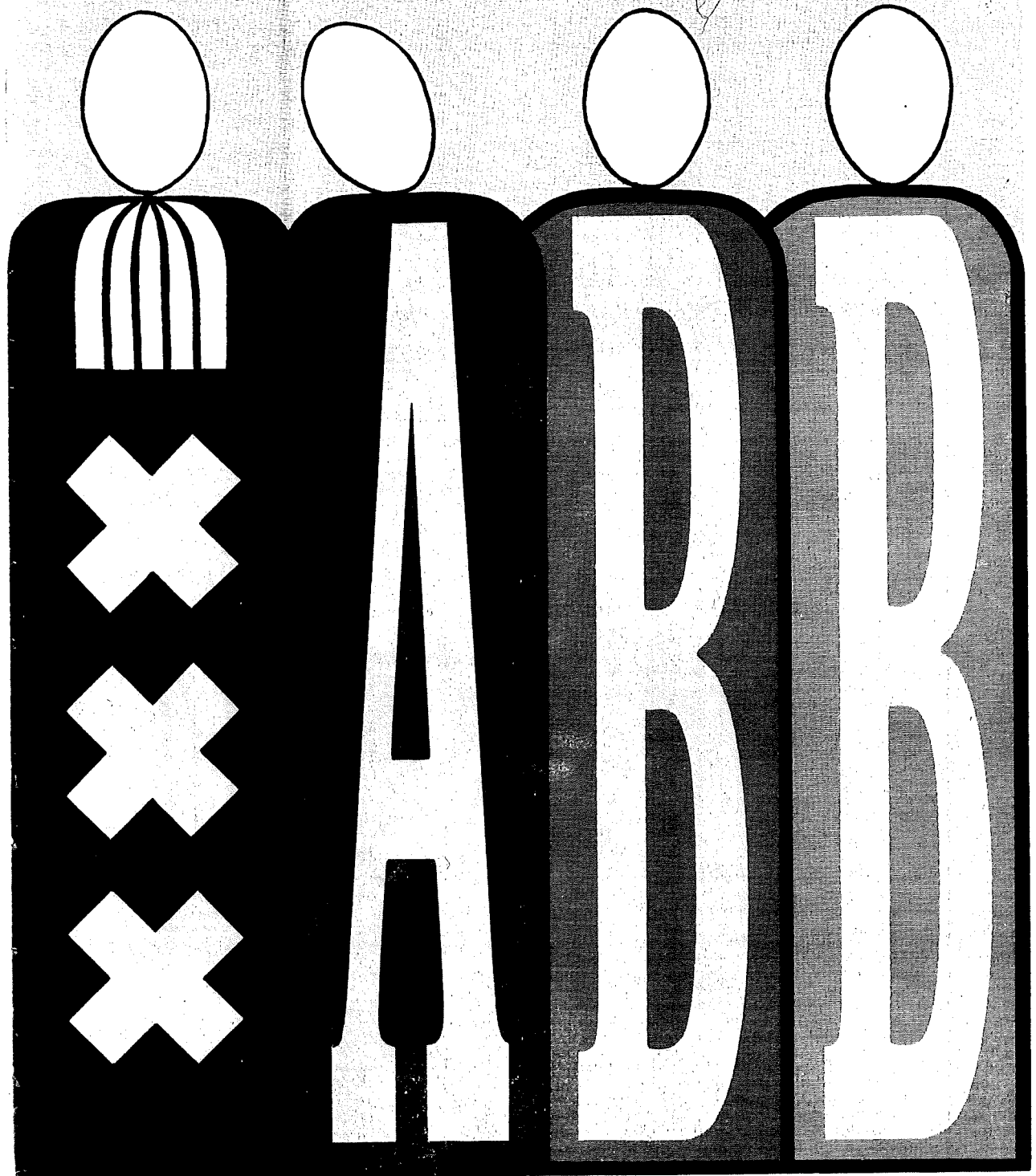

Amsterdams Balie Bulletin

Nr. 4 · Augustus 1995

KOMKOMMERTIJD

Een Dick de Monk mysterie

Het was weer een van die dagen. De regen striemde op het dak van het kantoor. M'n keel voelde aan als een stuk schuurpapier. Ik drukte de zoveelste Gitane uit in een koffiekopje en besloot me bij Jack eens ouderwets vol te laten lopen. Zoals altijd kwam daar weer niks van. Toen ik op het punt stond mijn jas aan te trekken kwam Joosje binnen.

"D'r staat nog iemand voor u op de gang", zei ze.

"'t Is na zessen", zei ik, "zeg maar tegen hem dat ie morgen na tienen terug kan komen."

"Het is geen hem", zei Joosje kribbig, "het is een haar en ze is de deur niet uit te krijgen. Ze zegt dat ze u dringend moet spreken."

"Niet jaloers doen Joos", zei ik. Joosje is geen slechte secretaresse. Ze zorgt als een moeder voor me, maar als ze gedronken heeft wil ze altijd over de positie van rechtsbeginselen in de normatieve uitlegging praten. Net als alle vrouwen kiest ze voor Van Dunnés objectivering van de aanvullende werking van het redelijkheidsbeginsel. Je kunt het haar niet kwalijk nemen. Ze woont al jaren alleen met haar kind op drie hoog achter. Ik liet mijn jas weer van mijn schouders glijden.

"Laat d'r maar binnenkomen", zuchtte ik, "maar geef me de tijd om even te gaan zitten."

Joosje smeedt de deur achter zich dicht. Ik moest haar weer eens mee uit eten nemen. Losjes zette ik me achter mijn bureau en stak een sigaret in m'n mondhoek. Dit varkentje moest binnen een minuut te wassen zijn.

Wat er een halve minuut later mijn kamer binnenliep was allesbehalve een varkentje en ogenblikkelijk verving ik dat "wassen" door een ander werkwoord. Ze was jong, rond op de goede plaatsen en zo te zien ongetrouwd. Ik floot zachtjes tussen mijn tanden.

"Bent u meester Dick de Monk?", vroeg ze met een klein stemmetje.

"Dat staat inderdaad op m'n briefpapier", zei ik. In mijn binnenste begon mijn zesde zintuig waarschuwingssignalen uit te zenden.

"Ik heb een klus voor u", zei ze en ze probeerde zakelijk over te komen.

"Laat me raden, schat", zei ik, "Je hebt wat gehad met een senior-partner. Spannende zomer en ritjes in zijn open auto. Hij beloofde je dat hij zou scheiden en voor je zou zorgen. Z'n vrouw schopte stennis en hij schrok zich een hoedje. Is weer bij haar terug en zijn nichtje chanteert jou nu met je verleden."

"Nee", fluisterde ze bijna terwijl ze haar ogen neersloeg, "dat was vorig jaar. Dit is veel erger."

"Hmmm", zei ik.

Ze zweeg en ik zag dat haar onderlip begon te trillen. Ik trok mijn bureaula open. In de fles vergif die ik voor zulke gelegenheden altijd paraat heb zat nog een bodempje. Ik drink zelf alleen omdat het goed is tegen de Russen. De griepvi-russen wel te verstaan. Ik schonk voor haar in. "Drink dit op", zei ik vaderlijk. Ze keek me even dankbaar aan, maar weigerde het glas.

"Ik geloof dat ik maar beter alles kan vertellen", zei ze. "Twee maanden geleden ben ik hem tegengekomen. Ik viel als een baksteen voor hem en dacht dat hij ook voor mij viel. U kent het wel, hoofd van de sectie, bloeiende mergers en aquisitions praktijk, snel pak en veel vrienden. Hij zei dat hij met me wilde trouwen en ik geloofde dat." Ze keek me schichtig aan en beet even op haar onderlip. "Binnen een week woonden we samen. In het begin ging het allemaal goed, maar na een tijdje merkte ik dat hij vreemde dingen van me wilde."

Het begon interessant te worden. Voor de zekerheid was ik vast zelf aan haar glas begonnen.

"Eerst dacht ik dat het tijdelijk was", ging ze verder, "maar dat bleek een vergissing."

"Wat wilde hij van je?", vroeg ik.

Ze keek me aan en aarzelde. "Hij ging op de bank liggen met de Van der Grinten", fluisterde ze, "en ik moest hem de passages voorlezen waarin door Scholten geannoteerde arresten voorkomen." Ze durfde me niet meer aan te kijken.

"Ga door", zei ik.

"Later werd het steeds erger. Hij eiste van me dat ik gesprekken met hem voerde over de positie van de preferente aandeelhouder in een gefailleerde coöperatieve joint venture. Hij verstopte zich daarna in huis en ik moest hem zoeken om hem onder artikel 85 lid 1 EG te brengen."

"Waarom verlaat je hem niet?", vroeg ik.

"Ik kom niet bij hem weg", snikte ze, "Op een dag, nadat we de dissertatie van Barendrecht hadden getoetst aan de open normen van Schoordijk, heeft hij stiekem een bladzijde uit mijn blauwe bijbel gescheurd. Hij zegt dat hij hem ergens verstopt heeft. Nu ben ik vergeten wat de verjaringstermijn voor het vestigen van een beperkt zakelijk recht is. Als ze daar op mijn werk achter komen... U moet me helpen meneer De Monk."

Het was het ouwe liedje. Jong meisje, net van de universiteit met leuke cijfers, loopt Grote Baas tegen het lijf. Rechtspositivist. Ze snapt er de ballen van maar vindt het prachtig om mee te praten. Binnen de kortste keren lijmt hij haar met een paar faillissementspaulia-naatjes. Het eenvoudige spul. Voor ze het weet heeft ze een heel weekend over de deelnemingsvrijstelling voor geldzak-dochters bij dividendontvangst op gecedeerde bewijzen van deelgerechtigdheid in de opvatting van Van Schilfgaarde gediscussieerd. Voor de meesten is er dan geen weg terug, maar ik besloot haar te helpen. Deze knakker had het spelletje wel erg vuil gespeeld.

"Ik neem je zaak", zei ik, "Honderd piek plus onkosten per uur, met een voorschot van vijfhonderd."

"Kan het niet op een toevoeging?", piepte ze.

Die had ik vaker gehoord. "No way, schat", zei ik scherp, "Kwaliteit kost geld. Je kent m'n prijs. En een etentje na afloop".

Ze zag in dat ze niets te verliezen had en accepteerde. Nadat ze vertrokken was besloot ik meteen aan het werk te gaan. Ik pakte de telefoon en belde het kantoor van haar minnaar.

"Met De Monk", zei ik tegen een of andere secretaresse, "Bank of Brazil. Ik heb iemand nodig die mijn statutaire bevoegdheden ten aanzien van de forfeiture-clause wat kan aanscherpen. Lastige structuurcriteria wegwerken, sell and lease back en zo, begrijpt u wel?". Niet gek voor iemand die zijn studie niet afgemaakt heeft, dacht ik zo. Als altijd haptten ze weer. Binnen een uur werd ik bij de baas himself naar binnen geleid. Z'n kantoor had wat omvang betreft wat weg van een evenementenhal. Op het bureau had ie gemakkelijk zijn auto kunnen parkeren en aan de muur hing meer kunst dan in het Prado. Ik ben een man van de wereld en zie zulke dingen meteen. Maar er gleed een koude rilling over mijn ruggegraat toen ik de gozer aankeek. Dat waren geen ogen meer, maar ijsklontjes. Ik besloot blufpoker te spelen.

"Meneer De Monk?", zei hij met een brede glimlach.

Ik schudde zijn hand losjes, "Dé Monk, inderdaad."

"Ik kon wat voor u doen op het gebied van financial lease, begreep ik van mijn secretaresse", zei hij, nog steeds met een glimlach als een concertvleugel.

"Precies", zei ik terwijl ik hem strak aankeek.

"U weet wellicht, mijnheer de Monk, dat sinds kort een eigendomsoverdracht waarbij, net als bij pandrecht, de eigenaar alleen maar het recht krijgt om de zaak waarvan hij zogenaamd eigenaar is..."

De aal zat te bluffen. Waarschijnlijk om straks zijn tarief omhoog te kunnen krikken. Bluf je

bij De Monk, dan bluf je te vroeg.

"... als verhaalsobject voor zijn vorderingen te verkopen, onder de banvloek van het nieuwe BW valt. Da's ouwe koek, ik heb Huydecooper wel eens scherper gezien.", viel ik hem in de rede.

"U bent een kenner" zei hij enigszins verbaasd.

"Legist", zei ik, "Anselm von Feuerbach, Stammler, Kelsen en zo verder in stijgende lijn. Naar mijn mening slaat Von Savigny met zijn definitie van "Die Begriffslehre juristischen Willens" de spijker precies op zijn kop, vindt u ook niet?"

"U kent uw klassiekers, Meneer de Monk", zei hij glimlachend, "Ik persoonlijk hang meer de dogmatiek rond de Empfängerhorizont van Larenz aan. Maar ik weet niet of we ons daarmee alleen zullen kunnen redden in ons dagelijks leven."

Ik werd ongeduldig. Ik stond op van mijn stoel en wandelde naar het raam. Terwijl ik zo achteloos mogelijk naar buiten keek speelde ik mijn troefkaart uit.

"Als u zich dan zo nodig wilt bezighouden met het heden, kunt u mij dan ook vertellen", zei ik met stemverheffing, "wat de verjaringstermijn voor het vestigen van een beperkt zakelijk recht is? Of heeft u soms geen blauw bijbeltje?"

Ik was weer eens te snel geweest. Het was te lang stil achter me en toen ik me met een triomfantelijke blik omdraaide stond hij achter me met een brievenopener met de naam van zijn kantoor erop. Ook op zijn das, manchetknopen, bureau en vulpen, zag ik nu, stond dezelfde kantoornaam.

"Schoft!", siste hij, "Zij heeft je gestuurd! Nooit, hoor je me, nooit zal ze er meer achterkomen hoe lang het duurt voordat een stil pandrecht teniet gaat!" Hij dook op me af, klaar om mijn adamsappel te schillen en m'n amandelen te pellen.

Ik aarzelde niet lang. Met een van zijn bureaustoelen sloeg ik zijn zwaard uit zijn hand en ramde mijn knie in zijn gezicht. Daarna stopte ik zijn hoofd in de prullenbak. Daar zat hij nog steeds in vast toen de politie arriveerde.

"Mooi werk, De Monk", zei brigadier Visconti, "Dit mannetje waren we al langer op het spoor. D'r lopen nog een aantal onopgeloste zaken. In een ervan draait het om een juridisch woordenboek waarin de term "erfdienstbaarheid" wordt uitgelegd als "geluid dat je maakt na zwaar tafelen" en een plaksnor. Ik geloof dat we dat dossier nu wel kunnen sluiten".

Over de natte straten liep ik naar het restaurant waar ik met het meisje had afgesproken. Behalve van lekker eten bleek ze nog van veel meer dingen verstand te hebben. En dat was te merken.

GJP (vrij naar W. Allen)